

KATOLÍCKA UNIVERZITA V RUŽOMBERKU

formujúca myseľ i srdce

TEOLOGICKÁ FAKULTA, TEOLOGICKÝ INŠTITÚT

Spišská Kapitula 12, 053 04 Spišské Podhradie

Email: zuzana.budayova@ku.sk

Oponentský posudok na habilitačnú prácu

Autor habilitačnej práce: **Mgr. JUDr. PhDr. Stanislav Bujda, PhD., LL.M.**

Študijný odbor: **Sociálna práca**

Oponentka: **doc. PhDr. Mgr. Zuzana Budayová, PhD., M.Ed.**

Téma habilitačnej práce: **SOCIÁLNA ČINNOSŤ BL. CISÁRA KAROLA
HABSBURSKÉHO**

Aktuálnosť a náročnosť témy: Predložená habilitačná práca sa venuje osobnosti cisára Karola Habsburského z perspektívy sociálnej práce, čo predstavuje pomerne originálny a v slovenskej odbornej literatúre málo spracovaný výskumný problém. Autor sa usiluje o interdisciplinárne prepojenie historických, sociálnych a hodnotových aspektov sociálnej práce. Téma je aktuálna najmä v súvislosti s diskusiami o hodnotových základoch sociálnej práce a sociálnej politiky.

Napriek tomu možno konštatovať, že práca miestami prekračuje hranicu medzi vedeckou analýzou a hodnotovým prístupom. Osobnosť Karola Habsburského je často prezentovaná prevažne pozitívne, pričom kritická reflexia jeho politických rozhodnutí, limitov sociálnych opatrení či dobových kontroverzií zostáva menej rozpracovaná. Vedecká náročnosť témy by bola vyššia pri dôslednejšom uplatnení kriticko-historického prístupu.

Prehľadnosť a logická štruktúra práce: Práca má štandardnú a logicky usporiadanú štruktúru. Za slabšiu stránku možno považovať rozsiahle biografické pasáže, ktoré miestami presahujú potreby hlavného výskumného zámeru. Niektoré kapitoly obsahujú opakovanie podobných argumentov o Karolovej zbožnosti, sociálnom cítení a morálnych kvalitách. Vyváženejší pomer medzi historickým opisom a analytickou interpretáciou by zvýšil prehľadnosť textu.

Formulácia cieľov práce a vhodnosť zvolených metód: Cieľ práce je formulovaný zrozumiteľne – identifikovať sociálne opatrenia cisára Karola a zhodnotiť ich význam pre súčasnú sociálnu prácu. Nie je však dostatočne objasnené, na základe akých kritérií boli

zvolené práve tieto metodologické postupy a prečo boli považované za najvhodnejšie na dosiahnutie stanovených cieľov práce. Chýba podrobnejšie zdôvodnenie výberu výskumných metód a reflexia ich limitov.

Zvolený metodologický rámec je v zásade primeraný charakteru práce. Otázkou však zostáva miera preukázania priameho vzťahu medzi historickými aktivitami panovníka a modernými konceptmi sociálnej práce. Niektoré interpretácie pôsobia retrospektívne a existuje riziko prenášania súčasných odborných kategórií na historické obdobie bez dostatočnej metodologickej argumentácie.

Zároveň vzniká otázka, či by výsledky práce neobohatilo využitie ďalších metodologických prístupov, napríklad kritickej diskurzívnej analýzy dobových dokumentov, komparácie s inými európskymi panovníkmi a sociálnymi reformátormi daného obdobia, prípadne širšia komparácia sociálnej politiky Rakúsko-Uhorska s ostatnými štátmi počas prvej svetovej vojny. Prínosné by mohlo byť aj systematickejšie využitie biografickej metódy alebo obsahovej analýzy prameňov.

Metodológia: Prínosom práce je využitie archívnych materiálov a historických prameňov. Autor preukazuje schopnosť pracovať s odbornou literatúrou a historickými zdrojmi. Metodologická kapitola však nie je dostatočne rozpracovaná. Chýba podrobnejšia charakteristika výskumného postupu, kritérií výberu prameňov, spôsobu ich analýzy a vyhodnocovania. Nie je vždy jasné, ktoré závery vyplývajú priamo z archívnych dokumentov a ktoré predstavujú autorovu interpretáciu. Miestami sa objavujú psychologizujúce a sociologizujúce závery o osobnosti Karola Habsburského, ktoré nie sú dostatočne podložené empirickými dôkazmi.

Štylistická úroveň práce: Práca je napísaná kultivovaným, odborným jazykom, ktorý zodpovedá požiadavkám na habilitačné konanie. Niektoré formulácie pôsobia publicisticky alebo hodnotiace. Miestami sa objavujú opakovania, subjektívne formulácie a normatívne tvrdenia, ktoré oslabujú vedeckú objektivitu textu. V predložennom texte sa vyskytuje niekoľko závažných preklepov, chýb v interpunkcii a syntaktických nedokonalostí (napr. preklep v roku narodenia syna Otta: „20. novembra 2012“, pričom správne má byť 1912; nedokončené vety typu: „...smerom k prosociálne orientovanému výkonu m“ na konci textu; či nesprávny tvar slova „v ktorýchrčí absentovali“). Pred finálnym publikovaním je nevyhnutné text podrobiť dôkladnej jazykovej a textovej korektúre.

Literatúra: Autor využíva pomerne rozsiahly súbor domácich i zahraničných zdrojov vrátane archívnych materiálov. Oceňujem prácu s historickou literatúrou a snahu o interdisciplinárny prístup. Za určitý nedostatok považujem výraznejšie zastúpenie prác s popularizačným charakterom. Kritická diskusia s odlišnými interpretačnými prístupmi je pomerne obmedzená.

Otázky do diskusie:

1. Akým spôsobom možno metodologicky odlíšiť sociálnu činnosť panovníka od výkonu jeho štandardných štátnych a politických kompetencií?
2. V čom spočíva praktická využiteľnosť výsledkov práce pre súčasnú sociálnu prácu ?

Záver: Habilitačná práca Mgr. JUDr. PhDr. Stanislava Bujdu, PhD., LL.M. predstavuje zaujímavý a originálny príspevok k interdisciplinárnemu skúmaniu osobnosti cisára Karola Habsburského v kontexte sociálnej práce. Jej silnou stránkou je výber témy, práca s historickými prameňmi a snaha o prepojenie historických poznatkov so súčasnou sociálnou praxou. Slabšie stránky spočívajú najmä v nedostatočne rozpracovanej metodológii, nižšej miere kritického odstupu od skúmanej osobnosti a v niektorých štylistických a argumentačných nedostatkoch.

Na základe predloženej habilitačnej práce a jej posúdenia odporúčam prácu prijať na habilitačné konanie a po jej úspešnom obhájení udeliť autorovi vedecko-pedagogický titul docent v odbore Sociálna práca.

V Spišskom Podhradí, dňa 12. júna 2026

doc. PhDr. Mgr. Zuzana Budayová, PhD., M.Ed.